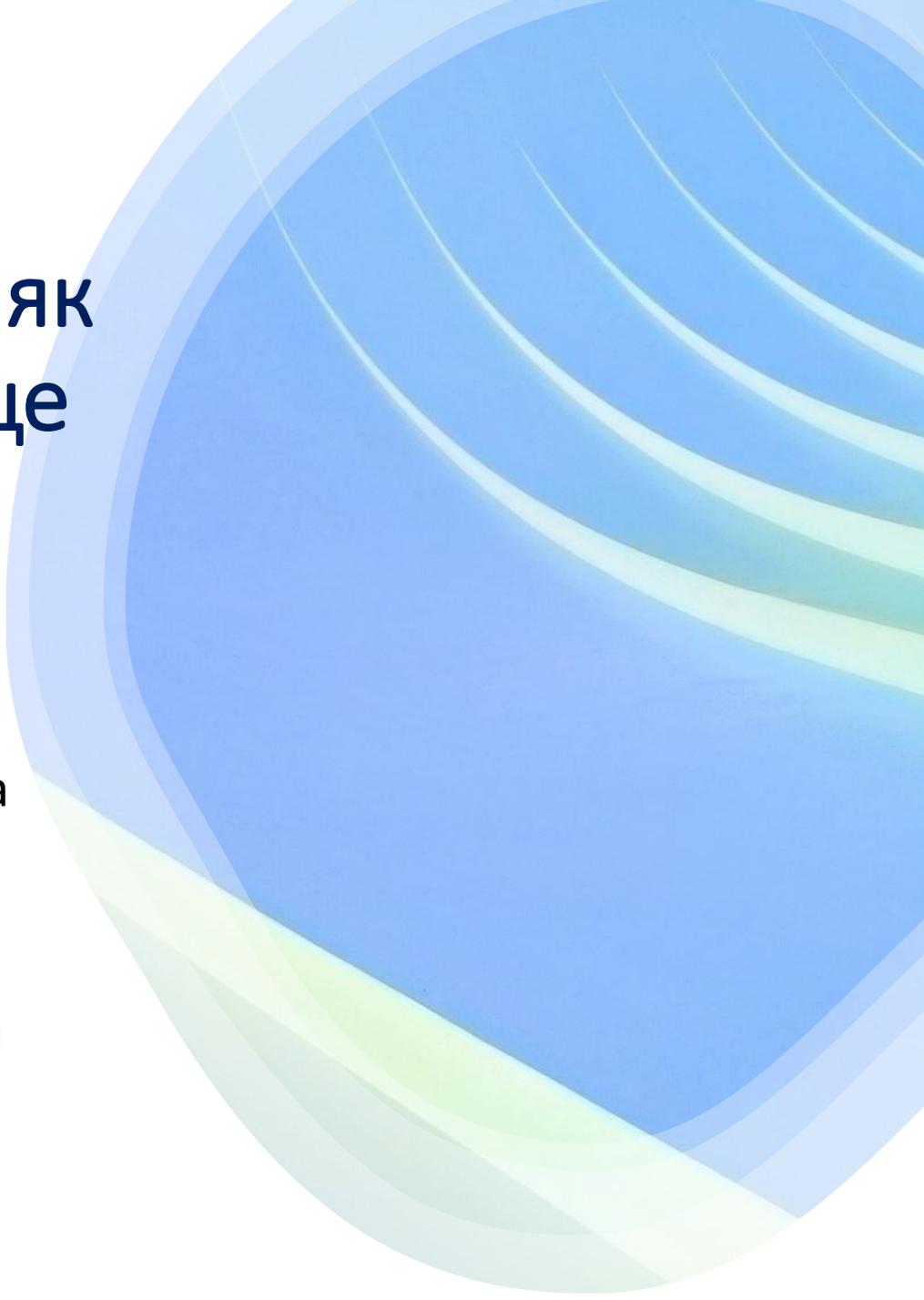

Моральна травма як психологічне явище

Анна Корнієцька

Магістр філософії, магістрантка спеціальності «Клінічна психологія та психологічна допомога» Національного університету охорони здоров'я імені П. Л. Шупика

Мета дослідження

З'ясувати психологічну природу моральної травми, її зв'язок та відмінності із ПТСР, а також визначити ефективні терапевтичні стратегії для подолання наслідків моральної травми.

Основні результати

- Моральна травма виникає внаслідок актів комісії, омісії або інституційної зради.
- Проявляється через провину, сором, гнів, відразу, втрату довіри.
- Відрізняється від ПТСР емоційним ядром (моральний дистрес).
- Пов'язана з депресією, ізоляцією, суїцидальністю.
- Ефективні методи: Adaptive Disclosure, АСТ, Impact of Killing Intervention, Building Spiritual Strength.

Дискусія

- Моральна травма — окремий феномен з унікальним емоційним ядром.
- Традиційні ПТСР-протоколи не завжди ефективні.
- Необхідна моральна реконструкція та підтримка на всіх рівнях.
- Важлива інституційна відповідальність і міждисциплінарний підхід.

Висновки

- Моральна травма є окремим видом психологічної травми, який виникає внаслідок порушення особистих моральних переконань. Вона супроводжується провинною, соромом, гнівом, і має зв'язок із депресією, суїцидальністю та соціальною ізоляцією. Терапія вимагає підходів, орієнтованих на сенс, моральну реконструкцію і самоспівчуття..
- Потребує біопсихосоціодуховного підходу (Vargas et al., 2013).
- Ефективна терапія має включати роботу з сенсами, самоспівчуттям і цінностями.

